ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci **žalobkyň: A) J. H., B) nezl. V. G., C) nezl. V. H,** všechny zastoupeny JUDr. Alenou Lasotovou, advokátkou, Přívozská 10, 702 00 Ostrava, proti **žalovanému Ministerstvu vnitra**, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, proti rozhodnutí ze dne 23. 7. 2003, čj. OAM-3158/VL-11-05-BZ-2003, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 17. 12. 2003, čj. 24 Az 1824/2003-29

takto:

I. **Kasační stížnost se zamítá.**

II. **Žalobkyně nemají právo na náhradu nákladů řízení.**

III. **Žalovanému se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.**

IV. **Odměna advokátky žalobkyň JUDr. Aleny Lasotové se určuje částkou 1075 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.**

Odůvodnění:

Žalovaný rozhodnutím ze dne 23. 7. 2003, čj. OAM-3158/VL-11-05-BZ-2003, zamítl žádost žalobkyň o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb.

Žalobkyně toto rozhodnutí napadly u Krajského soudu v Ostravě žalobou; zejména namítaly, že správní orgán v řízení o její věci porušil ustanovení § 3 odst. 3 správního řádu, neboť se její žádostí nezabýval odpovědně a svědomitě, ustanovení § 3 odst. 4 správního řádu, neboť nevyšel ze spolehlivě zjištěného stavu věci a nevedl správní řízení tak, aby posílil důvěru žalobkyně ve správnost jeho rozhodování,

ustanovení § 32 odst. 1 správního řádu, neboť nezjistil přesně a úplně skutečný stav věci a za tím účelem si neopatřil potřebné podklady pro rozhodnutí, ustanovení § 33 odst. 2 správního řádu, neboť správní orgán žalobkyním nedal možnost se před vydáním rozhodnutí vyjádřit k jeho podkladu i ke způsobu jeho zjištění, ustanovení § 46 správního řádu, neboť napadené rozhodnutí není v souladu se zákony a nevyšlo ze spolehlivě zjištěného stavu věci a ustanovení § 47 odst. 3 správního řádu, neboť odůvodnění rozhodnutí žalobkyně nepřesvědčilo o jeho správnosti a správní orgán se nevypořádal se všemi provedenými důkazy. Žalobkyně rovněž namítly porušení § 12 zákona o azylu: domnívaly se totiž, že v jejich případě nebyly naplněny zákonné důvody pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu a že splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Žalobkyně proto navrhly, aby soud rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 17. 12. 2003, čj. 24 Az 1824/2003-29, řízení zastavil, a to poté, kdy byla žaloba vzata zpět. Současně vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Usnesení bylo žalobkyni A) doručeno dne 12. 1. 2004.

V kasační stížnosti, která byla Krajskému soudu v Ostravě doručena dne 15. 1. 2004, se žalobkyně (dále též „stěžovatelky“) vyjádřily nesouhlas s usnesením krajského soudu a označily je za nezákonné. Tvrdily, že žádost o zastavení řízení před krajským soudem podaly na základě nepřesných a nepravdivých informací pracovníků p. s. S. o tom, že od ledna roku 2004 budou všechny žaloby občanů S. zamítnuty a repatriace bude těmto žadatelům o azyl nabídnuta pouze tehdy, vezmou-li žaloby zpět. Zpětvzetí žaloby podepsaly z obavy, že se později dostanou do neřešitelné situace. Tato tvrzení stěžovatelky podřadily pod důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (pozn. soudu: ve skutečnosti se jedná o důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. – nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení).

Současně stěžovatelky požádaly, aby jim byl ustanoven advokát a aby Nejvyšší správní soud kasační stížnosti přiznal odkladný účinek. Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 13. 2. 2004, čj. 24 Az 1824/2003-34, stěžovatelkám pro řízení o kasační stížnosti ustanovil zástupkyni z řad advokátů JUDr. Alenu Lasotovou, advokátku v Ostravě.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud nejprve zhodnotil, zda řízení před soudem nebylo zmatečné [§ 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.], nebylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, zda napadené rozhodnutí není nepřezkoumatelné [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.] a zda rozhodnutí správního orgánu není nicotné. Nebylo tomu tak, a proto přezkoumal napadené rozhodnutí krajského soudu v rozsahu a v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 3 s. ř. s.); dospěl k závěru, že kasační stížnost není nedůvodná.

Stěžovatelky ve své kasační stížnosti nezpochybnily skutečnost, že zpětvzetí žaloby projednávané u Krajského soudu v Ostravě podepsaly; nicméně namítaly, že tak učinily poté, co jim ze strany pracovníků azylového zařízení byly poskytnuty nepřesné a nepravdivé informace o okolnostech jejich azylového řízení.

Součástí soudního spisu je skutečně podání, jehož obsahem je zpětvzetí žaloby, které učinila žalobkyně A) i jménem svých nezletilých dětí. Jedná se o předtištěný formulář, který je ručně doplněn o osobní údaje žalobkyně A) – jméno, datum narození, státní příslušnost a evidenční číslo, a o osobní údaje žalobkyň B) a C) – jméno, datum narození a evidenční číslo. Dále je vyplněno datum a místo sepisu podání (V P. S. dne 8. 12. 2003 - pozn. soudu: dle evidence pohybu vedené žalovaným stěžovatelky tohoto dne skutečně pobývaly v S.); podání je žalobkyní vlastnoručně podepsáno.

Na úvod je třeba uvést, že používání vzorů právních úkonů je v právním životě běžnou praxí. V podstatě se jedná o racionalizační pomůcky usnadňující řešení problémů zejména tím, že uvádějí rubriky, které je nezbytné vyplnit, omezují chyby a nejasnosti plynoucí z opomenutí a zajišťují, aby byl dodržen stanovený obsah i forma právních úkonů. V právu soukromém vzory právních úkonů nacházejí své uplatnění zejména při uzavírání smluv, v právu veřejném se rovněž formuláře běžně v úředním styku využívají (např. různé žádosti, poučení).

V azylovém řízení pak vzory právních úkonů také nejsou ničím novým. Žalobci nezřídka podávají tzv. formulářové žaloby; v těch vedle předtištěné identifikace žalovaného Ministerstva vnitra ručně doplňují identifikaci vlastní osoby, specifikují soud, jemuž je podání určeno, a dále k předtištěným obecně formulovaným žalobním námitkám ručně dopisují konkrétní skutková tvrzení, a to buď sami, nebo za pomoci pracovníků nevládních organizací, či pracovníků pobytových středisek. Takové žaloby soudy běžně projednávají a rozhodují o nich. Pokud na formuláři je podáno zpětvzetí žaloby, které je žalobkyní vlastnoručně podepsáno, a nevzbuzuje tedy žádnou pochybnost o tom, že obsahuje její projev vůle, není důvodu, aby s ním soud, jemuž bylo adresováno, zacházel jinak, než jak předvídá procesní právní předpis, tj. případě zpětvzetí žaloby řízení zastavil [§ 47 písm. a) s. ř. s]. Podání, které v projednávané věci krajskému soudu došlo dne 8. 12. 2003, obsahovalo zřetelně vyjádřený požadavek na ukončení řízení, veškeré údaje potřebné k identifikaci stěžovatelek i řízení, jehož byly účastníky; krajský soud proto nepochybil, jestliže na základě tohoto podání řízení zastavil.

Stěžovatelky v kasační stížnosti tvrdí, že pracovníci p. s. S. jim navrhovali, aby vzaly žalobu zpět, pak jim bude nabídnuta repatriace; od ledna roku 2004 budou stejně všechny žaloby občanů S. zamítnuty. Zpětvzetí žaloby podepsaly z obavy, že se později dostanou do neřešitelné situace.

Toto tvrzení však není s to otřást právními účinky zpětvzetí žaloby; na stěžovatelky nebyl vyvíjen žádný nátlak, a není tedy důvodu usuzovat na nějaké vady učiněného procesního úkonu. Nátlak při sepisu právního úkonu (ať již v podobě fyzického násilí, bezprávné výhružky, či tísně) by jistě mohl mít za

následek jeho neplatnost, neboť takový úkon by nebyl učiněn svobodně. Stěžovatelky však nic takového netvrdí; pouze uvádí, že byly ovlivněny nepřesnými informacemi.

K tomu nutno dodat, že stěžovatelky jsou občankami S.; pohovor v azylovém řízení byl na jejich žádost veden v českém jazyce bez přítomnosti tlumočníka. Stejně tak stěžovatelky podaly v českém jazyce jak žalobu, tak po výzvě soudu i její podrobné doplnění. Bezchybnou češtinou shrnuly žalobní námitky; jejich žaloba nepostrádá ani návrh, jak má soud o věci rozhodnout (domáhala se zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému správnímu orgánu k dalšímu řízení). Krajský soud v Ostravě na základě tohoto podání neměl důvod pochybovat o schopnosti stěžovatelek porozumět obsahu a zejména významu rozhodnutí, jež svým opravným prostředkem napadly. Stejně krajský soud neměl důvodu pochybovat o tom, že stěžovatelky si při podání zpětvzetí žaloby byly vědomy následků tohoto procesního úkonu.

Stěžovatelky byly rovněž již při podání žádosti o azyl v českém jazyce poučeny o svých právech a povinnostech, včetně práva kdykoliv se obrátit na Úřad Vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky a kontaktovat další organizace zabývající se ochranou zájmů uprchlíků. Převzaly rovněž poučení v jazyce s.. Měly-li tedy pochybnosti o pravdivosti informací, které jim údajně poskytovali pracovníci pobytového střediska, pak jim nic nebránilo v tom, aby požádaly o pomoc tyto organizace.

Nejvyšší správní soud tedy zhodnotil všechny stížní námitky jako nedůvodné. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné jiné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatelky nemají právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměly úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly. Při rozhodování o odměně zástupce stěžovatele se soud řídil ustanoveními § 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. a) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátního tarifu) a přiznal zástupci stěžovatele 1000 Kč odměny za jeden úkon právní služby a 75 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně 22. září 2004

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu